

TALOUSARVIOALOITE 479/2014 vp

Määrärahan osoittaminen metsähakesähkön tuotantotukeen

Eduskunnalle

Osana vaalikauden 2007—2011 suurta energia-pakettia eduskunta hyväksyi puulla tuotetulle sähkölle ns. muuttuvahintaisen tuotantotuen. Lain tarkoituksena on varmistaa energian tuottajalle puulle kilpailukykyinen hinta sen tärkeimpään kilpailijaan, turpeeseen, verrattuna. Lain mukaan päästöoikeuden hinnan perusteella muuttuvaa tuotantotukea voitiin maksaa enimmillään 18 euroa/MWh, kun kolmen kuukauden päästöoikeuden markkinahinnan keskiarvo on enintään 10 euroa/tonni.

Tuen määrä laski asteittain päästöoikeuden hinnan noustessa niin, että tuki loppui päästöoikeuden hinnan yltyessä 23 euroon/tonni. Uudistus johti käytännössä toivottuun kehitykseen. Puun ja turpeen yhteisseoksen kilpailukyky parani tuntuvasti kivihiileen nähden. Kivihiilen käyttö supistui vuonna 2012 merkittävästi.

Talouden taantuman ja laman seurauksena päästöoikeuksien hinnat ovat kuitenkin olleet reippaassa laskussa. Viimeisen vuoden aikana hintataso on vaihdellut välillä 4,5—7 euroa/MWh. Talousarvioaloitteen jättöaikaan syyskuun loppupuolella vuonna 2014 hintataso on 5,75 euroa/MWh. Jo pelkästään tämän päästöoikeuksien hintatason laskun seurauksena kivihiilen kilpailukyky on parantunut erittäin merkittävästi.

Kotimaisten bioenergiavaihtoehtojen kilpailuaseman muutokseen on ollut perusteltua reagoida kuluneella vaalikaudella. Kokoomusjohtoinen hallitus reagoi kuitenkin tarpeeseen nähden täysin päinvastaisesti. Hallitus kiristi tur-

peen verotusta merkittävästi eli 1,9 eurosta/MWh 4,9 euroon/MWh vuoden 2013 alusta. Turpeen veron noustessa puun muuttuvahintaisesta tukea laskettiin vastaavassa suhteessa. Enimmillään leikkaus on 18 eurosta/MWh aina 13 euroon/MWh.

Ratkaisujen lopputulos on, että puuta ja turvetta käyttävien energiayhtiöiden raaka-ainevertailussa puun ja turpeen yhteisseoksen hinta nousi erittäin merkittävästi juuri silloin, kun kivihiilen hinta puolestaan romahti. Tämä on johtanut siihen, että useat suomalaiset energialaitokset, jotka jo ennättivät vähentää kivihiilen käyttöä, ovat palanneet sen käyttöön. Monissa laitoksissa ollaan valmistautumassa sen käyttöön. Kivihiilestä luopumisen sijaan Suomi jatkaa ja on osin jopa siirtymässä tukevammin kohti hiilenmustaa energiapolitiikkaa.

Suomi iskee korville kotimaista työtä ja omavaraista energiaa. Puun ja turpeen vero- ja tukikohtelu on täysin nurinkurinen ja väärä. Vuoden 2013 alusta voimassa olleet turpeen verotuksen kiristämismääräykset ja puun syöttötariffin eli muuttuvahintaisen tuotantotuen ehdot on palautettava sille tasolle, jossa ne olivat vielä vuonna 2012.

Turpeen veron alentaminen vuotta 2013 edeltäneelle tasolle tarkoittaisi sen alentamista 3 eurolla / MWh eli nykyisestä 4,9 euroa/MWh tasolle 1,9 euroa/MWh. Tämä supistaisi turpeesta saatavia verotuloja noin 24 miljoonaa euroa. Vastavasti metsähakkeella tuotetun sähkön syöttötariffin enimmäismäärän korottaminen 5 eurol-

la/Mwh (13 euroa/MWh -> 18 euroa/MWh) lisäksi määrärahatarvetta noin 24 miljoonalla eurolla. Talousarvioesityksessä budjetoidun 60,2 miljoonan euron sijaan määrärahatarve olisi noin 24 miljoonaa euroa. Yhteensä reformin kustannusvaikutus olisi 48 miljoonaa euroa. Turpeen verotuksen muuttamisesta keskusta tekee erillisen lakialoitteen.

Keskusta rahoittaisi turpeen veron kevennyksen ja puun syöttötariffin korottamisen osin kiristämällä kivihiilen veroa. Parantamalla kotimaisten vaihtoehtojen kilpailukykyä ja heikentämällä samanaikaisesti maailmalta, erityisesti Venäjältä, tuotavan kivihiilen kilpailukykyä voidaan saavuttaa toivottu lopputulos, jossa kotimainen energiatuotanto ohittaa kilpailukyvyltään kivihiilen. Näin toimimalla parannetaan sekä vaihtotasetta että kotimaista työllisyyttä.

Kivihiilen verotaso on hallituksen esityksen mukaisesti nousemassa nykyisestä 132,71 euroa/tonni sisältäen huoltovarmuismaksun tasolta tasoon 154,42 euroa/tonni. Tilastokeskuksen energiatilastojen mukaan kivihiilen kulutus vuonna 2012 oli 3 554 000 tonnia. Mikäli kivihiilen kulutus olisi vuonna 2015 samalla tasolla kuin se oli vuonna 2012, saavutettaisiin noin 25 miljoonan euron lisäverokertymä, kun kivihiilen hiilidioksidi veroa nostettaisiin lisää 6,99 euroa/tonni eli tasolle 161,41 euroa/tonni.

Nykyisen lainsäädännön mukaan kivihiilen verotus vaikuttaa kuitenkin myös muiden energialähteiden verotukseen, koska energiaverojärjestelmä perustuu energialähteiden hiilen sisältöön (HE 147/2010 vp). Näin ollen erityisesti kivihiilen kilpailukykyä heikentävä lisävero tulee toteuttaa yksinomaan kivihiileen kohdistuvana lisähaittaverona siten, että sillä saadaan kerättyä 25 miljoonan euron tuottokertymä. Keskusta edellyttää, että hallitus valmistelee tästä yksityiskohtaisen lakiesityksen mahdollisimman nopeasti.

Jäljelle jäävä 25 miljoonan euron osuus kotimaisten energiamuotojen kilpailukyyn palautta-

vasta reformista rahoittuu puolestaan siten, että kotimaisesta tuotantoketjusta sekä suoraan että välillisesti kertyvien ansio- ja pääomatulojen verokertymä kasvaisi, jos hakkeen ja turpeen tuotantomäärät lisääntyvät. Lisäksi tällä tavalla saataisiin syntymään työpaikkoja työttömyydestä voimakkaasti kärsiville alueille, mikä puolestaan vähentäisi työttömyysmenojen tarvetta.

Yhden uuden työpaikan voi arvioida parantavan julkisen talouden tilannetta noin 20 000 euroa vuositasolla. Tästä 50 % syntyy lisääntyvistä verotuloista (ansiotuloverojen ja arvonlisäverojen kasvanut tuotto sekä suurempi sosiaalivakuutusmaksukertymä). Loput julkisen talouden kohtuvasta tilanteesta selittyy puolestaan sillä, että sosiaaliturvamenot alentuvat (työttömyys-turva, asumistuki, toimeentulotuki).

Mikäli kotimaisia energialähteitä suosiva reformi toisi turpeen ja hakkeen koko tuotantoketjuihin vähintään 1 250 uutta lisätyöpaikkaa suomalaisille, olisi tällä katettu 25 miljoonan euron puuttuva rahoitustarve, kun asiaa katsotaan koko julkistalouden näkökulmasta eikä vain valtiontalouden kannalta. Uusien työpaikkojen potentiaali voi olla todellisuudessa paljon suurempikin. Keskustan mielestä kotimaisten hakkeen ja turpeen käytön lisäämisen todellinen työllisyyspotentiaali on vielä tuntuvasta tätäkin suurempi.

Ehdotamme, että metsähakesähkön tuottajille maksettava, päästöoikeuden hinnan ja turpeen veron mukaan muuttuva tuotantotuki korotetaan nykyisestä enintään 13,1324 eurosta/MWh tasolle 18 euroa/MWh, kun 3 kuukauden päästöoikeuden keskihinta enintään 10 euroa/t ja turpeen vero 4,90 euroa/Mwh.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2015 talousarvioon momentille 32.60.44 lisäyksenä 24 000 000 euroa metsähakesähkön tuotantotukeen.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2014

Kimmo Tiilikainen /kesk
Mikko Alatalo /kesk
Sirkka-Liisa Anttila /kesk
Lasse Hautala /kesk
Antti Kaikkonen /kesk
Timo Kalli /kesk
Anne Kalmari /kesk
Elsi Katainen /kesk
Inkeri Kerola /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Katri Komi /kesk
Timo V. Korhonen /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Paula Lehtomäki /kesk
Jari Leppä /kesk
Mika Lintilä /kesk
Markus Lohi /kesk

Eeva-Maria Maijala /kesk
Aila Paloniemi /kesk
Mauri Pekkarinen /kesk
Terhi Peltokorpi /kesk
Arto Pirttilahti /kesk
Tuomo Puumala /kesk
Antti Rantakangas /kesk
Juha Rehula /kesk
Eero Reijonen /kesk
Markku Rossi /kesk
Simo Rundgren /kesk
Mikko Savola /kesk
Juha Sipilä /kesk
Ari Torniainen /kesk
Tapani Tölli /kesk
Mirja Vehkaperä /kesk
Anu Vehviläinen /kesk